

Technische nota bij artikel 5:142 en 6:115, §1 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen (Nettoactiefest)

Het Instituut van de Bedrijfsrevisoren (IBR) heeft met de norm van 21 juni 2018 de internationale controlestandaarden (International Standards on Auditing, ISA's) en de internationale standaard voor beoordelingsopdrachten (International Standard on Review Engagements, ISRE's) 2410 in België van toepassing gemaakt op de controle van financiële overzichten (audit) en op de beoordeling ("het beperkt nazicht") van de tussentijdse financiële informatie, behoudens indien er voor de uitvoering van deze opdracht een bijzondere norm of aanbeveling van toepassing is.

Daarnaast bestaat er een aantal specifieke normen voor de uitvoering van bepaalde opdrachten die door het Wetboek van vennootschappen en verenigingen worden toevertrouwd aan de bedrijfsrevisor (de zogeheten 'exclusieve wettelijk voorbehouden opdrachten')¹.

Voor bepaalde exclusieve wettelijk voorbehouden opdrachten ontwikkelt het IBR technische nota's. Deze kunnen geraadpleegd worden op de website van het Instituut onder de tabbladen Publicaties > Technische nota's.

De technische nota's zijn bedoeld om praktische ondersteuning aan de bedrijfsrevisoren te bieden bij de uitoefening van hun werkzaamheden. Zij hebben geen verplichte normatieve draagwijdte maar beogen de goede toepassing door de bedrijfsrevisoren van het wettelijk, reglementair en normatief kader dat de uitoefening van hun beroep regelt.

In voorkomend geval, dienen de technische nota's samen gelezen te worden met de normen waarop zij betrekking hebben. In geen geval wijzigen de technische nota's de bestaande normen noch worden deze erdoor opgeheven.

De toepassing van de technische nota's ontslaat de bedrijfsrevisor niet van de kennis van het toepasselijke juridische kader (de Belgische wet- en regelgeving, de Belgische bijzondere normen en/of de ISA's), noch van de uitoefening van zijn professionele oordeelvorming en de implementering van werkzaamheden aangepast aan de kenmerken en bijzonderheden van elk dossier.²

Voorafgaand

Ter bescherming van belanghebbenden heeft het Wetboek van vennootschappen en verenigingen (WVV) een dubbele test ingevoerd wanneer een besloten vennootschap (BV) of een coöperatieve vennootschap (CV) beslist om tot een uitkering over te gaan: de nettoactiefest en de liquiditeitstest. Beide tests zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden, maar onder meer omdat het tijdstip waarop deze uitgevoerd moeten worden, de bestemming van het beoordelingsverslag van de commissaris en de impact op het jaarlijkse commissarisverslag over de controle van de jaarrekening verschillend zijn, heeft het Instituut van de Bedrijfsrevisoren (IBR) twee technische nota's uitgewerkt. Onderhavige technische nota dient dan ook samen gelezen te worden met de technische nota inzake de liquiditeitstest.

Beide technische nota's gaan uit van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 4 april 2019 (p. 33239). Deze technische nota zal dan ook slechts toegepast kunnen worden naarmate dat het Wetboek van vennootschappen en verenigingen in werking treedt. Het IBR heeft de kerndata van het overgangsrecht in kaart gebracht in bijlage 1 bij de [IBR-Mededeling 2019/09](#). Tevens werd door het IBR enkele *Frequently Asked Questions* ontwikkeld die terug te vinden zijn op de website: <https://www.ibr-ire.be/nl/actueel/nieuw-wvv>.

¹ De term "exclusieve wettelijk voorbehouden opdrachten" beoogt de opdrachten die door of krachtens een in België van toepassing zijnde wet of regelgeving aan de commissaris of uitsluitend aan een bedrijfsrevisor worden toevertrouwd.

² Zie IBR-advies 2019/08, Toepassing van de ISA's en ISRE 2410 en technische nota's met betrekking tot de uitvoering van bepaalde exclusieve wettelijk voorbehouden opdrachten voorzien door het Wetboek van vennootschappen.

Het gaat hier om nieuwe opdrachten en nieuwe wetgeving. Deze technische nota bevat dan ook de interpretatie van de Raad van het IBR op datum van 30 augustus 2019. Bepaalde punten kunnen daarom onderhevig zijn aan evolutie en bijgevolg is het mogelijk dat deze technische nota later aangepast zal moeten worden.

Bij het toepassen van deze technische nota zal u mogelijks bepaalde bemerkingen of reacties hebben. Met het oog op het aannemen van een latere norm in deze materie, kunnen deze ons overgemaakt worden op het volgend e-mailadres: tech@ibr-ire.be.

Tenslotte willen wij u erop wijzen dat gevallen van eventuele belangenconflicten in hoofde van bestuurders nader onderzocht zullen worden in een bijkomende nota van het IBR.

Inhoudstafel

Voorafgaand	1
1. Achtergrond.....	3
2. De beoogde uitkeringen	4
3. Wanneer moet de nettoactiefest uitgevoerd worden en hoe verhoudt deze zich tot de liquiditeitstest?.....	4
4. Toepassing van de internationale standaard voor beoordelingsopdrachten 2410 (ISRE 2410, International Standard on Review Engagements).....	5
5. ‘Tussentijdse financiële informatie’	6
6. Op grond van welke stukken dient de nettoactiefest te gebeuren?	7
6.1. Staat van activa en passiva	7
6.2. Een “recente” staat van activa en passiva	8
7. Hoe wordt het nettoactief bepaald?	8
8. Opdrachtbrief	9
9. Schriftelijke bevestigingen	10
10. Beoordelingsverslag	10
11. Relatie tussen het verslag opgesteld overeenkomstig art. 5:142 WVV (‘nettoactiefest’) en het commissarisverslag opgesteld overeenkomstig art. 3:75 WVV (wettelijke controle van de jaarrekening)	10
BIJLAGE: Voorbeeld van verslag art. 5:142 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen	11

1. Achtergrond

- Deze technische nota heeft betrekking op de verrichtingen die bepaald zijn in het Wetboek van vennootschappen en verenigingen (WVV) onder de artikelen 5:141, 5:142 en 5:144 wat de besloten vennootschap (BV)³ betreft. Bij de coöperatieve vennootschap (CV) zijn de artikelen 6:114, 6:115 en 6:117 WVV van toepassing. Voor de toepassing van deze technische nota zal enkel verwezen worden naar de op de BV van toepassing zijnde artikelen. Deze technische nota zal *mutatis mutandis* van toepassing zijn op de CV.
- Voor deze verrichting werd tot op heden nog geen norm ontwikkeld door het IBR.
- Deze technische nota behandelt enkel het geval waarin de tussenkomst van de commissaris is vereist, met andere woorden indien de uitkering gebeurt op basis van een staat van activa en passiva die recenter is dan de laatst goedgekeurde jaarrekening. Gebeurt de uitkering op basis van de laatst goedgekeurde jaarrekening, dan is geen tussenkomst van de commissaris vereist. Toegepast op het meest voorkomende geval van een uitkering van een dividend, leidt dit tot het volgende schematische overzicht:

Bevoegd orgaan	Bevoegdheid	Bijzonder verslag van de commissaris (art. 5:141 142 5:143 WVV)	
		<i>Uitkering op grond van de laatst goedgekeurde jaarrekening</i>	<i>Uitkering op grond van een recentere staat van activa en passiva</i>
Algemene vergadering ⇒ Altijd	Bestemming van de winst En vaststelling van de uitkering (<u>GAV</u>) Uitkering uit de beschikbare reserves en het overgedragen resultaat <u>zoals blijkt uit de laatst goedgekeurde jaarrekening (tussentijds dividend – BAV)</u>	Geen bijzonder verslag art. 5:141 142 5:143 WVV vereist (inbegrepen in het commissarimanda at art. 3:73 WVV)	Bijzonder verslag art. 5:141 142 5:143 WVV vereist
	Uitkering uit de winst van het lopende boekjaar ⁴ en van het voorgaande boekjaar, zolang de jaarrekening niet is goedgekeurd	X	Bijzonder verslag art. 5:141 142 5:143 WVV vereist
Bestuursorgaan ⇒ Enkel mits statutaire delegatie	Uitkering uit de winst van het lopende boekjaar en het overgedragen resultaat <u>zoals blijkt uit de laatst goedgekeurde jaarrekening</u>	X	Bijzonder verslag art. 5:141 142 5:143 WVV vereist
	Uitkering uit de winst van het voorgaande boekjaar, zolang de jaarrekening niet is goedgekeurd, <u>uit het resultaat van het lopend boekjaar</u> en <u>uit</u> het overgedragen resultaat zoals deze blijkt uit de laatst goedgekeurde jaarrekening	X	Bijzonder verslag art. 5:141 142 5:143 WVV vereist

³ De Memorie van Toelichting (MvT) (DOC 54 3119/001 p. 180) stelt hierover: "Alhoewel het voor de hand ligt dat ook in andere vennootschapsvormen, zoals de NV, de vennootschap niet tot uitkering van winst mag overgaan indien de betaling van haar schulden daardoor in het gedrang komt, wordt de verplichting om over te gaan tot een liquiditeitstest en daarvan een verslag op de te stellen, enkel in de BV opgelegd als compenserende maatregel voor de afschaffing van het kapitaal."

⁴ Dit is nieuw en geldt voor de BV en de CV, maar niet voor de NV (de rechtspraak van het Hof van Cassatie van 23 januari 2003, TRV 2003, p. 541 blijft gelden voor de NV).

Het bestuursorgaan is het enige bevoegde orgaan dat zal beslissen over de effectieve betaling van de uitkering (opschortende werking van de principiëbeslissing tot uitkering).

2. De beoogde uitkeringen

4. De artikelen 5:141 tot en met 5:144 WvV bevatten de regeling inzake uitkeringen aan de aandeelhouders, bestuurders en andere rechthebbenden (niet limitatieve opsomming).⁵ De regeling wil verhinderen dat uitkeringen uit het vennootschapsvermogen kunnen worden verricht ten nadele van de belanghebbenden. Daartoe geldt als uitgangspunt dat uitkeringen niet tot gevolg mogen hebben dat het eigen vermogen van de vennootschap negatief wordt of zou dalen tot beneden het bedrag van dit onbeschikbare eigen vermogen (zie verder sectie 7 van deze technische nota) (nettoactiefest), en evenmin dat de vennootschap na de uitkering haar opeisbare schulden niet meer zou kunnen betalen (liquiditeitstest) (zie verder randnummer 5 en de betrokken technische nota). Deze regel geldt voor alle uitkeringen zonder onderscheid tussen dividenden, tantièmes of andere gelijkgestelde verrichtingen zoals onder meer de inkoop van eigen aandelen (art. 5:145, 2° WvV), de financiële steunverlening (art. 5:152, §1, 3° WvV) of het scheidingsaandeel (art. 5:154, §1, tweede lid, 6°, en derde lid WvV).

3. Wanneer moet de nettoactiefest uitgevoerd worden en hoe verhoudt deze zich tot de liquiditeitstest?

5. De algemene vergadering is bevoegd tot bestemming van de winst, inbegrepen de winst uit het lopend boekjaar, en tot vaststelling van de uitkeringen. Bij uitbreiding – na delegatie in de statuten – is het bestuursorgaan, bevoegd om te beslissen tot uitkering uit de winst van het lopende boekjaar, of uit de winst van het voorgaande boekjaar zolang de jaarrekening van dat boekjaar nog niet is goedgekeurd, in voorkomend geval verminderd met het overgedragen verlies of vermeerderd met de overgedragen winst. De bevoegdheid om uit te keren uit de reserves kan niet worden gedelegeerd omdat aldus aan het bestuursorgaan de bevoegdheid zou worden verleend om een eerdere beslissing van de algemene vergadering inzake winstbestemming ongedaan te maken.

Dergelijke uitkering kan enkel gebeuren:

- 1) Mits de algemene vergadering of, mits statutaire delegatie het bestuursorgaan, de beslissing tot uitkering heeft genomen op grond van de **netto-actiefest**; dit houdt in dat de algemene vergadering of het bestuursorgaan op basis van hetzij de laatst goedgekeurde jaarrekening, hetzij een recentere staat van activa en passiva, heeft vastgesteld dat het netto-actief voldoende is om een uitkering te doen (art. 5:142 WvV). De recentere staat van activa en passiva wordt nagezien door de commissaris, zo er één is, in een zogeheten 'beoordelingsverslag'. Dit beoordelingsverslag wordt gevoegd bij het jaarlijks controleverslag; en
- 2) Mits het bestuursorgaan, alvorens tot de effectieve uitbetaling van de uitkering over te gaan, heeft vastgesteld dat de uitkering niet tot gevolg heeft dat de vennootschap haar opeisbare schulden gedurende een periode van minstens twaalf maanden niet meer zou kunnen aflossen (**liquiditeitstest**) (art. 5:143 WvV). Het besluit van het bestuursorgaan wordt verantwoord in een (bijzonder) verslag dat niet wordt neergelegd. De historische en prospectieve boekhoudkundige en financiële gegevens

⁵ Onder dergelijke uitkeringen vallen voortaan in de BV en de CV ook de terugbetaling van de eerdere inbrengen in geld of in natura van de aandeelhouders, vermits zij geen kapitaal meer heeft. Dit betekent dat de oorspronkelijke inbrengen zonder statutenwijziging bij gewoon meerderheidsbesluit van de algemene vergadering kunnen worden terugbetaald (uitgekeerd), behalve indien zij statutair onbeschikbaar werden gesteld. (MvT, p. 176)

in dit bijzonder verslag worden beoordeeld door de commissaris, zo er één is. De commissaris vermeldt in zijn jaarlijks controleverslag dat hij deze opdracht heeft uitgevoerd.

Indien het bestuursorgaan krachtens artikel 5:141 (6:114), tweede lid van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen de beslissing tot uitkering neemt (cf. punt 1) hierboven), dient de commissaris na te zien of de statuten deze bevoegdheid aan het bestuursorgaan delegeren. In het geval dat de statuten geen delegatie voorzien en het bestuursorgaan toch beslist tot uitkering, dient de commissaris dit in zijn jaarlijkse controleverslag aan de algemene vergadering opgesteld overeenkomstig artikel 3:75 WVV te vermelden als een geval van niet-naleving van de statuten en het Wetboek van vennootschappen en verenigingen.

6. Er mag geen uitkering gebeuren indien deze tot gevolg heeft dat het nettoactief negatief wordt of daalt beneden het onbeschikbaar eigen vermogen (nettoactieftest). Het besluit van de algemene vergadering tot uitkering heeft slechts uitwerking nadat het bestuursorgaan heeft vastgesteld dat de uitkering niet tot gevolg heeft dat de vennootschap haar opeisbare schulden gedurende een periode van ten minste twaalf maanden niet meer zou kunnen aflossen (**liquiditeitstest**). De uitkering kan derhalve pas gebeuren nadat het bestuursorgaan verantwoord heeft in een (bijzonder) verslag dat de vennootschap (volgens de redelijkerwijs te verwachten ontwikkelingen) na de uitkering in staat zal blijven haar schulden te voldoen naarmate deze opeisbaar worden over een periode van ten minste twaalf maanden te rekenen van de datum van de uitkering. (zie omtrent deze minimumtermijn: technische nota inzake de liquiditeitstest, sectie 7)

4. Toepassing van de internationale standaard voor beoordelingsopdrachten 2410 (ISRE 2410, International Standard on Review Engagements)

7. Het nettoactief van de vennootschap wordt bepaald op grond van de laatst goedgekeurde jaarrekening of van een recentere staat van activa en passiva. In de vennootschappen waarin een commissaris is benoemd, beoordeelt hij deze staat.

Indien de jaarrekening als vertrekpunt dient voor het bepalen van het nettoactief, dan dient een onderscheid gemaakt te worden tussen volgende situaties:

- a) **De jaarrekening werd goedgekeurd door de algemene vergadering:** in dit geval is geen specifiek beoordelingsverslag door de commissaris vereist, aangezien de nodige procedures zijn uitgevoerd in het kader van zijn wettelijke controleopdracht; dit doet evenwel geen afbreuk aan zijn verantwoordelijkheden om de gebeurtenissen na balansdatum, overeenkomstig ISA 560, *Gebeurtenissen na de einddatum van de verslagperiode*⁶, in aanmerking te nemen⁷;
- b) **De jaarrekening werd nog niet goedgekeurd door de algemene vergadering**⁸: in dit geval dient dit beschouwd te worden als tussentijdse financiële informatie, die door de commissaris beoordeeld dient te worden; hij zal zich voor zijn beoordeling evenwel

⁶ ISA 560 is van belang in deze context aangezien het WVV niet enkel een alarmbelprocedure voorziet wanneer het nettoactief negatief is geworden maar ook wanneer dit negatief *dreigt* te worden. (cf. art. 5:153 WVV)

⁷ In deze context wordt evenwel ook verwezen naar de technische nota inzake de liquiditeitstest.

⁸ Dit is de situatie waarin de vennootschap om bepaalde redenen een uitkering wil doen zonder te wachten op de goedkeuring van de jaarrekening door de jaarlijkse algemene vergadering. In dit geval zal een buitengewone algemene vergadering over de beslissing tot uitkering plaatsvinden, dan wel zal het bestuursorgaan, indien er statutaire delegatie is, beslissen tot uitkering.

mogelijks kunnen beroepen op de werkzaamheden die hij uitoefent in het kader van zijn mandaat als commissaris.

Indien de netto-actiefteest wordt uitgevoerd op grond van een meer recente staat van activa en passiva, dan betreft dit een tussentijdse staat (of tussentijdse historische financiële informatie), die de commissaris dient te beoordelen.

8. Overeenkomstig paragraaf 3 van de norm (herzien in 2018) van 21 juni 2018 inzake de toepassing in België van de Internationale controlestandaarden (ISA's) dient de beoordeling van de tussentijdse historische financiële informatie uitgevoerd door een bedrijfsrevisor te gebeuren overeenkomstig de International Standard on Review Engagement (ISRE) 2410, "*Beoordeling van tussentijdse financiële informatie, uitgevoerd door de onafhankelijke auditor van de entiteit*". Aangezien artikel 5:142 WVV de beoordelingsopdracht toevertrouwt aan de commissaris van de vennootschap, zal ISRE 2410 van toepassing zijn op deze opdracht.
9. Ook ISQC 1 zal van toepassing zijn op de opdracht overeenkomstig de norm van 28 februari 2014 inzake de toepassing van ISQC 1 in België. Conform deze norm dient het bedrijfsrevisorenkantoor, indien de beoordelingsopdracht beantwoordt aan de criteria van een verplichte opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling⁹, een opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordelaar aan te duiden die een bedrijfsrevisor dient te zijn.
10. Een opdracht tot het uitvoeren van een beoordeling van tussentijdse financiële informatie heeft tot doel de commissaris in staat te stellen een conclusie te formuleren of hem op basis van de door hem uitgevoerde beoordeling niets ter kennis is gekomen op grond waarvan hij ertoe wordt gebracht te concluderen dat de tussentijdse financiële informatie niet in alle van materieel belang zijnde opzichten is opgesteld in overeenstemming met een van toepassing zijnde stelsel inzake financiële verslaggeving. (par. 7, ISRE 2410)

5. 'Tussentijdse financiële informatie'

11. Op grond van paragraaf 2 van ISRE 2410 wordt onder "**tussentijdse financiële informatie**" verstaan, financiële informatie die wordt opgemaakt en gepresenteerd in overeenstemming met het van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel (zie hieronder §12) en die, in casu, wordt opgemaakt volgens dezelfde methoden en dezelfde opstelling als de laatste jaarrekening, over een periode die korter is dan het boekjaar van de vennootschap. Naar analogie kan dit ook toegepast worden op een volledig boekjaar. Derhalve is het voorwerp van het beoordelingsverslag beoogd door art. 5:142 WVV tussentijdse financiële informatie. Deze tussentijdse financiële informatie bevat tevens een aan de context aangepaste toelichting.

Wanneer de beslissing tot uitkering genomen wordt op basis van de jaarrekening vóór de gewone algemene jaarlijkse vergadering die de jaarrekening (en de resultaatverwerking) goedkeurt, gaat het om een financieel overzicht op afsluitingsdatum dat een volledig boekjaar omvat dat ook in het kader van deze wetgeving onderworpen dient te worden aan deze beoordeling (art. 5:142, 2de lid WVV).

⁹ In België is de opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling verplicht voor alle beoordelingsopdrachten van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang en voor alle andere beoordelingsopdrachten die beantwoorden aan de criteria vastgelegd door het bedrijfsrevisorenkantoor.

6. Op grond van welke stukken dient de nettoactiefest te gebeuren?

6.1. Staat van activa en passiva

12. Teneinde het in artikel 5:142 WVV vermelde beoordelingsverslag op te stellen, dient de commissaris de staat van activa en passiva te beoordelen, die door het bestuursorgaan opgesteld wordt in overeenstemming met **het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel**, rekening houdend met de wijze waarop artikel 5:141 WVV bepaalt hoe de winst van het lopende boekjaar moet berekend en dus geboekt worden¹⁰. De winst van het lopende boekjaar dient evenwel op een afzonderlijke lijn in de staat van activa en passiva opgenomen te worden. In voorkomend geval is dit de halfjaarlijkse boekhoudkundige staat opgesteld overeenkomstig artikel 3:68, §2, derde lid WVV.¹¹
13. Deze staat van activa en passiva dient de nodige toelichtingen te bevatten die relevant zijn in het kader van de doelstelling van deze opdracht, waaronder de buitenbalansverplichtingen en de gehanteerde waarderingsregels. Indien deze waarderingsregels ongewijzigd zijn, kan dit middels verwijzing naar de door de commissaris gecontroleerde en neergelegde jaarrekening van de vennootschap.
14. Het resultaat over het lopende boekjaar wordt bepaald met inachtneming van de regels van het boekhoudrecht, rekening houdend met de afschrijvingen, de waardeverminderingen, de voorzieningen voor risico's en kosten, de gepaste afgrenzing van kosten en opbrengsten en de te verwachten inkomstenbelastingen.¹²
15. Wanneer de commissaris kennis krijgt van een voornemen of een beslissing tot uitkering van vermogen dat hoger ligt dan het voor uitkering vatbare vermogen, is het aangewezen dat hij het bestuursorgaan hiervan schriftelijk op de hoogte brengt, zonder dat dit evenwel impact heeft op het beoordelingsverslag over de staat van activa en passiva. De commissaris moet zich immers niet uitspreken over het bedrag van de uitkering. Het beoordelingsverslag van de commissaris wordt uitgebracht alvorens de algemene vergadering of het bestuursorgaan beslist over het bedrag van de uitkering. Het is wel een goede praktijk dat de commissaris het bestuursorgaan erop wijst dat het voorgenomen bedrag tot een inbreuk zal leiden. Er wordt bovendien aan herinnerd dat de commissaris ook aanwezig dient te zijn op de algemene vergadering en verwijst naar zijn schrijven gericht aan het bestuursorgaan. Bij overdreven uitkering zal de commissaris dit in elk geval moeten vermelden in zijn verslag opgesteld naar aanleiding van de controle van de jaarrekening, gericht aan de algemene vergadering, conform art. 3:75, §1, 8° WVV.
16. Het bestuursorgaan of desgevallend de algemene vergadering moet met de nodige voorzichtigheid handelen en mag geen vermogen uitkeren wanneer er waarschijnlijkheid bestaat dat op het einde van het boekjaar zou worden vastgesteld dat die uitkering overdreven was. Derhalve, overeenkomstig artikel 5:153 (6:119) WVV, moet het bestuursorgaan, wanneer het nettoactief negatief dreigt te worden of is geworden, de algemene vergadering, behoudens strengere bepalingen in de statuten, oproepen tot een vergadering, te houden binnen twee maanden na de datum waarop deze toestand werd vastgesteld of krachtens wettelijke of statutaire bepalingen had moeten worden vastgesteld om te besluiten over de ontbinding van de

¹⁰ Artikel 5:141 WVV bepaalt: *“De statuten kunnen aan het bestuursorgaan de bevoegdheid delegeren om binnen de grenzen van de artikelen 5:142 en 5:143 over te gaan tot uitkeringen uit de winst van het lopende boekjaar of uit de winst van het voorgaande boekjaar zolang de jaarrekening van dat boekjaar nog niet is goedgekeurd, in voorkomend geval verminderd met het overgedragen verlies of vermeerderd met de overgedragen winst.”*

¹¹ Art. 3:68, §2, derde lid WVV bepaalt: *“Ten minste halfjaarlijks bezorgt het bestuursorgaan hun een boekhoudkundige staat, opgesteld volgens het schema van balans en resultatenrekening.”*

¹² IAS 34 kan ter zake nuttige richtlijnen verstrekken.

vennootschap of over in de agenda aangekondigde maatregelen om de continuïteit van de vennootschap te vrijwaren.

6.2. Een “recente” staat van activa en passiva

17. Het nettoactief van de vennootschap wordt bepaald op grond van de laatst goedgekeurde jaarrekening of van een recentere staat van activa en passiva (bijv. in geval van uitkering van winst van het boekjaar). Dat de staat recent dient te zijn betekent dat de inhoud daarvan nog niet mag zijn achterhaald. In dat geval kan immers de persoonlijke aansprakelijkheid van de leden van het bestuursorgaan in het licht van het artikel 5:144 WVV in het gedrang komen.¹³ Bij de beoordeling van de staat van activa en passiva dient de commissaris rekening te houden met de gebeurtenissen na de balansdatum op basis van het toepassen van de concepten van ISA 560, *Gebeurtenissen na de einddatum van de verslagperiode*.

7. Hoe wordt het nettoactief bepaald?

STAP 1: Welk bedrag komt in aanmerking voor uitkering volgens artikel 5:141 WVV?

In geval van principiëbeslissing genomen door de algemene vergadering	In geval van principiëbeslissing genomen door het bestuursorgaan
Winst (- verlies) van het voorgaande boekjaar zolang de jaarrekening van dat boekjaar nog niet is goedgekeurd	Winst (- verlies) van het voorgaande boekjaar zolang de jaarrekening van dat boekjaar nog niet is goedgekeurd
+/- overgedragen resultaat	+/- overgedragen resultaat
+ winst/(- verlies) van het lopende boekjaar	+ winst/(- verlies) van het lopende boekjaar
+ alles wat niet onbeschikbaar eigen vermogen is	
= winst die in aanmerking kan komen voor uitkering	= winst die in aanmerking kan komen voor uitkering

=> Dit bedrag beperken door toepassing van stap 2.

¹³ Krachtens art. 5:158 WVV is een overtreding van art. 5:143 WVV door de bestuurders strafrechtelijk gesanctioneerd.

STAP 2: Maximum uitkeerbaar vermogen*:

Totaalbedrag van de activa

- Voorzieningen
 - Schulden
-

Netto-actief

- Nog niet afgeschreven oprichtings- en uitbreidingskosten
 - Nog niet afgeschreven kosten voor onderzoek en ontwikkeling
-

Gecorrigeerd netto-actief

- Wettelijke en/of statutaire onbeschikbare eigen vermogensrekening **
-

Maximum uitkeerbaar vermogen

* Wordt bepaald op grond van de laatste goedgekeurde jaarrekening of van een recentere staat van activa en passiva, beoordeeld door de commissaris in het kader van deze opdracht.

** Zie art. 39, § 2, 2de lid WVV. Vermogen dat krachtens het WVV of de statuten onbeschikbaar gesteld is. Onder deze rubriek vallen hetgeen voorheen het "volgestort gedeelte van het kapitaal" of de "wettelijke reserve" werd genoemd, onbeschikbare reserve, het niet afgeschreven gedeelte van herwaarderingsmeerwaarden, ...¹⁴

Concreet bestaat het onbeschikbaar eigen vermogen uit :

Onbeschikbare inbreng (omvattende het vroegere kapitaal en de uitgiftepremies)

- Niet opgevraagd deel van de onbeschikbare inbreng
 - + Herwaarderingsmeerwaarden¹⁵
 - + Onbeschikbare wettelijke en/of statutaire reserves
 - + Kapitaalsubsidies¹⁶
-

Onbeschikbaar vermogen

8. Opdrachtbrief

18. Artikel 5:142 WVV bepaalt dat het beoordelingsverslag van de commissaris gevoegd moet worden bij het jaarlijkse commissarisverslag opgesteld naar aanleiding van de jaarrekening. Het gaat hier evenwel om twee onderscheiden opdrachten: de wettelijke controleopdracht conform artikel 3:75 WVV en de opdracht toevertrouwd aan de commissaris in artikel 5:142 WVV. De commissaris moet erover waken dat deze opdracht het voorwerp uitmaakt van een opdrachtbrief.

In de opdrachtbrief zal onder meer gewezen worden op de verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan, in het bijzonder in het licht van de artikelen 5:141, 5:142 en 5:143 WVV.

¹⁴ De uitgiftepremies zijn meestal statutair onbeschikbaar verklaard.

¹⁵ Het betreft hier zoals hierboven vermeld het niet afgeschreven deel.

¹⁶ In sommige literatuur worden deze niet opgenomen. Hier zal de beroepsbeoefenaar zijn professionele oordeelsvorming moeten gebruiken in functie van de concrete situatie, de aard van de subsidie, de onderliggende voorwaarden, de mogelijkheid op terugvorderingen, de belastingdruk, Het lijkt ons evenwel geen voorzichtige benadering om subsidies toe te rekenen aan het uitkeerbaar vermogen.

Met betrekking tot de belastingvrije reserve: deze is wettelijk gezien uitkeerbaar maar voorzichtheidshalve dient met de latente belasting rekening gehouden te worden.

9. Schriftelijke bevestigingen

19. Aangezien het gaat om een beoordelingsopdracht conform ISRE 2410, die te onderscheiden valt van de controleopdracht, dient door commissaris van de leiding van de vennootschap de **aan de omstandigheden aangepaste schriftelijke bevestigingen** verkregen te worden.

10. Beoordelingsverslag

20. Het verslag van de commissaris is **gericht aan de algemene vergadering of het bestuursorgaan (indien zij haar statutaire bevoegdheid terzake aanwendt)** die bevoegd is om de beslissing te nemen om vermogen uit te keren en wordt bij zijn jaarlijks controleverslag gevoegd.

11. Relatie tussen het verslag opgesteld overeenkomstig art. 5:142 WVV ('nettoactiefest') en het commissarisverslag opgesteld overeenkomstig art. 3:75 WVV (wettelijke controle van de jaarrekening)

21. De beoordeling van de staat van activa en passiva moet verricht worden door de **commissaris**. Indien er in de vennootschap geen commissaris is, is er wettelijk geen verslaggeving door een bedrijfsrevisor vereist. Zelfs indien de uitkering gebeurt naar aanleiding van de jaarrekening, dan nog moet er een afzonderlijk verslag zijn van de commissaris, indien de beslissing tot uitkering werd genomen vóór de goedkeuring van de jaarrekening door de algemene vergadering.
22. Indien de nettoactiefest niet wordt uitgevoerd, dan is dit een inbreuk op het WVV die overeenkomstig art. 3:75, § 1, 9° WVV vermeld dient te worden in het tweede deel van het commissarisverslag opgesteld naar aanleiding van de controle van de jaarrekening.
23. De commissaris dient erover te waken dat de nodige informatie door het bestuursorgaan is verstrekt in het kader van de "gebeurtenissen na balansdatum". In voorkomend geval, dient de commissaris een vermelding op te nemen in zijn verslag.
24. De uit te voeren werkzaamheden geschieden overeenkomstig de principes van de beoordelingsopdracht. Aangezien het een vennootschap betreft waarin hij de functie van commissaris uitoefent, wordt hij geacht te beschikken over een voldoende algemene kennis van de onderneming en haar systeem van interne beheersing, wat het hem moet mogelijk maken de beoordelingswerkzaamheden toe te passen conform ISRE 2410.
25. Het beoordelingsverslag van de commissaris opgesteld overeenkomstig artikel 5:142 WVV wordt bij zijn jaarlijks controleverslag opgesteld overeenkomstig artikel 3:75, §1, 9° WVV gevoegd.
26. Indien de procedure inzake de nettoactiefest niet werd nageleefd, dient de commissaris in zijn jaarlijkse commissarisverslag een vermelding op te nemen overeenkomstig artikel 3:75, §1, 9° WVV. Het valt te noteren dat artikel 5:142 WVV bepaalt dat geen uitkering mag gebeuren indien het nettoactief van de vennootschap negatief is of ten gevolge daarvan negatief zou worden. In de mate dat dit niet werd nageleefd, dient de commissaris bijgevolg een vermelding over de inbreuk op dit wetsartikel op te nemen in zijn verslag overeenkomstig artikel 3:75, §1, 9° WVV.

BIJLAGE: Voorbeeld van verslag art. 5:142 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen

Verslag aan de algemene vergadering (of het bestuursorgaan) van vennootschap X inzake de beoordeling van de staat van activa en passiva in het kader van de uitkering van [een dividend aan de aandeelhouders] [of tantièmes aan de bestuurders]

Overeenkomstig artikel 5:142 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen brengen wij in onze hoedanigheid van commissaris hierbij aan de algemene vergadering (of het bestuursorgaan) van vennootschap X het beoordelingsverslag uit over de staat van activa en passiva afgesloten op [xx/xx/xxxx]. Onze opdracht kadert aldus in de voorgenomen besluitvorming tot uitkering aan de aandeelhouders [of tantièmes aan de bestuurders] [of andere rechthebbenden] [of inkoop eigen aandelen] [ten bedrage van [bedrag Euro]].

Wij hebben de beoordeling uitgevoerd van de hierbij gevoegde staat van activa en passiva per xx/xx/xx van de vennootschap opgesteld in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel.

Verantwoordelijkheid van het bestuursorgaan voor het opstellen van de staat van activa en passiva

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen van deze staat van activa en passiva per xx/xx/xx in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel, alsook voor de naleving van de door artikelen 5: 141 en 5: 142 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen vereiste voorwaarden.

Verantwoordelijkheid van de commissaris

Onze verantwoordelijkheid bestaat erin een conclusie over de staat van activa en passiva, te formuleren op basis van de door ons uitgevoerde beoordeling.

We hebben onze beoordeling uitgevoerd overeenkomstig ISRE 2410, "Beoordeling van tussentijdse financiële informatie, uitgevoerd door de onafhankelijke auditor van de entiteit". Een dergelijke beoordeling bestaat uit het verzoeken om inlichtingen, in hoofdzaak bij de voor financiën en administratieve verantwoordelijke personen, alsmede uit het uitvoeren van cijferanalyses en andere beoordelingswerkzaamheden. De reikwijdte van een beoordeling is aanzienlijk geringer dan die van een overeenkomstig de internationale controlestandaarden (ISA's, *International Standards on Auditing*) uitgevoerde controle. Om die reden stelt de beoordeling ons niet in staat de zekerheid te verkrijgen dat wij kennis zullen krijgen van alle aangelegenheden van materieel belang die naar aanleiding van een controle mogelijk worden onderkend.

Bijgevolg brengen wij geen controleoordeel over deze staat van activa en passiva tot uitdrukking.

Conclusie

Op grond van onze beoordeling is niets onder onze aandacht gekomen dat ons ertoe aanzet van mening te zijn dat de bijhorende staat van activa en passiva van [xx] afgesloten op [xx] met een balanstotaal van [xx] en met een resultaat van de lopende periode van [xx], niet in alle van materieel belang zijnde opzichten, is opgesteld in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel.

Beperking van het gebruik van ons verslag

Dit verslag werd uitsluitend opgemaakt ingevolge artikel 5:142 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen in het kader van de voorgestelde uitkering aan de aandeelhouders [of tantièmes aan de bestuurders] [of andere rechthebbenden] [of inkoop eigen aandelen] [ten bedrage van [bedrag Euro]] en mag niet voor andere doeleinden worden aangewend.

[Plaats],[Datum]

Bedrijfsrevisorenkantoor XYZ

Commissaris

Vertegenwoordigd door

Naam

Bedrijfsrevisor